

gedachten ten uitvoer brengen; want er komt niets goeds daaruit voort."

De getuigenissen van Calvijn en Luther zijn dus duidelijk. Of de Gemeenschappen zich zullen laten gezegen?

Rusland. De toestand der Kerk. De toestand van verwarren waarin het voor-

malige Rusland verkeert, is grenzeloos, en het is niet te verwonderen dat de Kerk daarin deelt, wanneer men weet dat de Kerk in Staatkundig leven in het voormalige

Czaarsrijk zoo nauw met elkander verbonden zijn. Van hetgeen er op Kerkelijk gebied in

Rusland geschiedt, komt echter weinig uit. Het schijnt dat de Bolsjewistische regering zich niet

sterk genoeg gevoelt om krasse maatregelen tegen de Kerk te nemen. Er is gezegd, dat de rijke kloostergoederen ten bate van den

Staat zouden verkocht worden, doch van de uitvoering van dit besluit vernam men

niets. Er werden door de ambtsdragers der Grieksche Kerk processies gehouden, de Over-

heid verhinderde ze niet. In St. Petersburg hebben de begravenissen zonder eenigen kerkelijken

diens plaats, doch dit is niet tegevoel van een regeringsmaatregel. Naar het ons toekijnt,

gaat er van de oude Staatskerk van Rusland geen kracht uit om een dam op te werpen tegen

den verwoestenden stroom van ongelooft en revolutie. De hooge en lage geestelijken in de Rus-

sische orthodoxe Kerk zwijgen; alleen werden voor het kerkelijke leven de noodige maat-

regelen genomen die door het vervallen van den Czaar, als hoofd der Staatskerk, noodzakelijk

werden. Het is alsof zij de toevlucht genomen hebben tot bonvrije kelders, in de hoop, dat de

storm weldra zal voorbij zijn, en de toestanden van vóór den oorlog zullen terugkeeren.

Of dat het geval zal zijn, is moeilijk te zeggen. Het Russische volk is mystiek aangelegd, en

vatbaar voor religieuze aandoeningen. Maar in deren tijd zijn de hooften en harten zoo ver-

vuld met de verwachting dat de revolutie een beter lot, wat het tijdelijke leven betreft, zal aan-

brengen, dat alles wat betrekking heeft op de dingen van het eeuwige leven op den achter-

grond is gedrongen. Nu is het aardse lot van den Russischen boer

ver van benijdswaardig geweest; en met geestdrift heeft men zich aan de leiding over-

gegeven van de revolutionairen die het oude regeringsstelsel hebben omvergeworpen. Het

is te begrijpen dat zij gingen dwepen met de gedachte, dat het grondbezit aan hen zou komen,

die den bodem bearbeiden. Weinige jaren geleden was het Russische volk zeer nauw aan zijn

Kerk verbonden en droeg het sociale oorecht met gelatenheid, in de gedachte dat »Vaderje

Czaar wel eenmaal zou komen om een einde te maken aan de wantoestanden, die vooral op het

platteland heerschten. Doch dit is alles veranderd. Men verwacht alles van de revolutie-

mannen en is daardoor in een toestand geraakt, die erger is dan die te voren bestond.

De Russische revolutionairen gaan van dezelfde beginselen uit als de Fransen op het laatste

der 18de eeuw. De uitwerking der beginselen, het blijkt elken dag, is echter nog vreeselijker

dan voor honderd dertig jaar. Toen werd Koning Lodewijk XVI en Koningin Marie

Antoinette na een tegen hen gevoerd proces ter dood veroordeeld en geëxecuteerd, nu werd de

Czaar vermoord en zijn vrouw en kind schijnen hetzelfde lot te hebben ondergaan. Toen hield men

zich nog enigszins aan beginselen, al was het Woord Gods verworpen, nu schijnt het dier in

den mensch te zijn losgebroken.

Gemengd Nieuws.

Tegen verderfelijke lectuur. Het volgende middel om de verspreiding van onzedelijke lectuur onder de jeugd te keer te gaan, heeft de in Frankfurt a/M. bestaande »vereniging tot bescherming der jeugd tegen de Schundliteratur« in toepassing gebracht. Aan de boekhandelaars die zich daaraan schuldig maken, werd een lijst van genoemde geschriften gezonden, met verzoek deze niet meer aan kinderen te verkoopen. Wanneer niet aan dit verzoek voldaan werd, zou den kindereen verboden worden in die boekwinkels hunne inkoop te doen. De heeren boekhandelaars hebben zich over deze bedreiging gewond tot den minister van eere-

dienst en bij het plaatsvervangend »General kommando« van Frankfurt, doch zonder gevolg. Daarop hebben de boekhandelaars een klacht ingediend tegen den voorzitter van de »Verbande tegen onzedelijke lectuur, een schiedschoolinspecteur. Zij kregen ten antwoord, »dat de aangeklaagde te recht getracht had de onder zijn leiding staande schoolkinderen voor het lezen van schadelijke lectuur te behoeden. De bevoegdheid om den schoolkinderen het binnentreden in boekwinkels te verbieden, waar aanstootelijke geschriften verkocht worden, volgt uit het recht van den aangeklaagde om opzicht over de scholieren uit te oefenen«.

Door dit vonnis heeft nu elk inspecteur en onderwijzer een krachtig middel in de hand tegen de »literatuur die zoo verderfelijke is voor de jeugd«.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

VELERLEI WEGEN.

XL.

EEN KLEIN BEGYN.

Van dien eersten, gedenaardigen dag heeft mijnheer Reinier ons vaak verteld, al kon hij ook zelf weinig met de kinderen spreken, daar hij hun taal nog slecht verstond en nog slechter sprak. Maar hij kon wat er vericht werd toch volgen, en zoo bleef hem er veel van bij dat tot dank stemde. Als hij er van vertelde bestond hij gewoonlijk met de woorden van den psalmzanger.

Is op het land een handvol koren, Gekoesterd door de zon. 't Zal op 't geberg gedruis doen hooren Gelijk de Libanon.

Nadat er gebeden was, begonnen de lessen met een vertelling en wel het eerste gedeelte, de geschiedenis van Jozef. 't Was wonderlijk te zien, zoo goed als de jongens luisterden, vooral als men bedenkt, dat zij nooit een school hadden bezocht. Zij luisterden als vinken en maakten niet het minste gedruis. Waren zij jegen de Europeanen altijd schuw geweest, tegenover den inlandschen onderwijzer was alle beschroomdheid afgelegd. Hoe meer zij hoorden hoe meer hun aandacht scheen geboeid te worden. Eindelijk waren de hoorders zelfs zoo vrij van eenige opmerkingen te maken, en wel overvuld. Trouwens dat dit niet te pas kwam wisten zij niet.

Toen de onderwijzer verteld had van de

droomen van Jozef en wat er volgde, riep een der knapen uit: »Waarom ging hij niet naar den waarzegger of naar den priester? Die zou hem wel geholpen hebben!«

Een ander gaf als zijn meening te kennen dat het heel verkeerd was dat al die broeders vee gingen weiden. De helft was genoeg. De anderen konden wel op het land gaan werken.

Het verhaal werd afgebroken en den leerlingen het verdere voor den volgenden dag beloofd. Nu begon eenig onderwijs in de kennis der letters. Of dat nu goed gezien was laten we daar, althans zooals de inlandsche meester het deed.

Hij teekende namelijk op een zwarte plank met krijt een groote a en zei aan de kinderen hoe zij die moesten noemen. Dat deden allen samen met groot geschreeuw verscheiden malen achtereen. Maar toen riep plotseling een jongen:

»Kijk die a heeft zeker te veel getegeten, want hij heeft een dikken buik.«

Allen lachten, ook de meester en mijnheer Reinier.

Na de a kwam de o aan de beurt. Maar nauwelijks was die geteekend, of heel de vergadering barstte uit: »een ei! een ei! Zoo leggen de kippen een ei!«

Het kostte veel moeite om de stilte te verkrijgen, die noodig was om den klank van de o aan te geven.

Maar het uitbundigst werd de jeugd toen op de plank het figuur van de letter s ver-

scheen. »Een slang! een slang!« riepen de jongens, en een sprak: »Pas op of hij bijt!«

Hoe kort de taal ook zijn mocht, toch duurde het lang eer zij er behoorlijk in rat. Want de leerlingen waren aan al wat op een school of op onderwijs geleek volkomen vreemd, gewoon als zij waren doelloos rond te loopen, en hoogstens nu en dan een boodschap te doen.

Toen na een paar uur de kinderen huiswaarts keerden, of liever weer in de vrijelucht gingen, zagen Reinier en de schoolmeester hen met bezorgdheid na. Zouden zij morgen terugkomen gelijk hun gevaar was? Men kon het slechts afwachten en inmiddels den Heere bidden de zaak ten goede te leiden.

En de Heere beschamde de hoop niet, die op Hem gebouwd was. Want den volgenden morgen kwamen niet alleen de leerlingen van den vorigen dag, maar zij brachten ook nog verscheiden nieuwe mee, zoodat de meester de handen vol kreeg. Doch hij vervulde zijn taak met liefde en opgewektheid, krachtig gesteund door Reinier, die zich nu bevlijtde om zoo snel mogelijk de taal der inlanders te leeren.

Na korten tijd was hij in staat den onderwijzer trouw te helpen. Na een maand was de bevolking der school reeds meer dan verdubbeld. De kinderen hadden blijkbaar schik in de zaak en kwamen gaarne, ook al werden de uitdellingen allengs afgeschaft. De geschiedenis van Jozef had de jongens geboeid en hen er toe gebracht naar meer te verlangen. Gelukkig kon de onderwijzer hen bevredigen uit den rijken schat des Bijbels. Ook voor de kennis, die in dit aardse leven noodig kon zijn, werd gezorgd en het noodige als spelboeken, leen enz. aangeschaft.

Maar niet alleen de kinderen werden allengs voor wat anders en beters gewonnen dan duivel. Ook de ouders, totnogtoe onverschillig, begonnen mettertijd in te zien, dat aan hun kinderen een weldaad werd bewezen en dat om niet. Zoo werd de schoolmeester op een morgen, enkele weken na de opening der school, zeer verrast, doordat een vader zelf zijn zoon kwam brengen en sprak:

»Mijnheer, ik vraag u, maak dat mijn zoon een wijs man wordt zoodals gij.«

»We zullen ons best doen«, sprak de meester, »maar het is God van Wien alle wijsheid en verstand komt.«

Een ander inlander zond kort daarna den meester vier cieren, tot dank voor wat zijn jongen leerde. En al werden zulke geschenken meestal geweigerd om afgunst te voorkomen, zij bewezen toch dat het volk begreep wat er geschiedde.

En dat reeds was veel gewonnen. HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Raard ca., K. Minnema, te Garijp. — Dronryp, B. Heeres, te De Lier. — Zuidbroek, J. J. Bouman, cand. te Uithuizen. — Wilnis (U.), G. E. Kerkhof, te Oost- en West-Souburg. — Terwispe, H. Meulink, te Wolgast.

AANKOMEN: Uithuizermeeden, J. Lugtigheid, te Nijverdal.

BEDANKT: Schildwolde (Gron.), H. P. M. G. de Walle, te Zaamslag. — De Krim (Ov.), N. H. van Goor, te Groningen. — Den Ham (Ov.), G. H. Dijkstra, te Loozans. — Hoek van Holland, J. H. A. Bosch, te Andel.

Amsterdam, 2 Sept. was het 35 jaar geleden, dat Dr. K. Fernhout, Geref. pred. te Amsterdam, het predikambt aanvaardde. Z. Eerw. diende van 1883-1886 de Herv. gemeente te Buitenvoort (Fr.), ging in '86 naar de Herv. gemeente te Tuim (Fr.), van welke gemeente hij afscheid nam in 1887, na aanneming van het beroep der uit het Herv. Kerkgenootschap uitgezonden Kerk te Zwartzluis. Op Zwartzluis volgde in Juli 1890 de Geref. hervormde Kerk te Dordrecht, in Nov. 1893 die te Utrecht, en in Febr. 1913 de Geref. Kerk van Amsterdam. Dr. Fernhout behield in de Herv. gemeenten en in de Gereformeerde kerken die hij, gelijk bekend is, met groeten zegen bearbeidde, vele vrienden.

Spijkenisse. Stukken, bestemd voor de Geref. Kerk te Spijkenisse, gelieve men te zenden aan Dr. H. Z. de Mildt.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: St. Maartensdijk, J. H. Gunning Ebn., te Hoogeveen. — Krommeniedijk, A. le Gras, te Egmond a/d. Hoef. — Berkhout, W. J. Roobol, te Abbenbroek. — Vollenhove, H. W. te Winkel, te Nijehaas. — Eisinge (toez.), J. Werkman, te Schalsum (Fr.). — Graaf, F. W. Boers, cand. te Heenvliet. — Aarlanderveen (toez.), L. D. Poot, te Noordwijkerhout. — Giessendam, Ned. hardinxveld, A. M. den Ouden, te Nijkerk. — Ellewoutsdijk, A. H. de Wit, cand. te Nieuwerkerk aan den IJssel. — Gennep (toez.), B. ter Haar Romeny, te Deurne.

AANKOMEN: Simonshaven, J. D. de Hoog, te Harting. — Nederhemert (toez.), H. Klein, te Stitewerd. — Roodeschool (toez.), Dr. J. Th. Ubink, te Gaast en Ferwoude.

BEDANKT: Garderen, N. Warmolts Nam, te Neerlandbroek. — Oud-Beijerland, S. Romer, te Mastenbroek. — Ouddorp (Z.-H.), A. M. den Ouden, te Nijkerk. — Uitwijk ca., J. H. Buysen, te Oud- en Nieuw-Gastel. — Babylonienbroek (toez.), W. ten Boom, te Made. — Sleeuwijk, J. J. Kloots, te Langerak bez. de Lek. — St. Michiels-gestel ca., E. van Meer, te 's Gravemoer. — 's Grevelduin-Capelle, P. Kuyman, te Lunteren. — Jaarsveld (U.) (toez.), J. H. Gunning Ebn., te Hoogeveen. — Arnhem, Leerbreek en Blauwkapel, D. J. van de Graaf, te Nieuwpoort.

Plaatsgebrek noodzaakt ons Advertentiën tot een volgens nummer uit te stellen.

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Keizersgracht

No. 166,

AMSTERDAM.

Wie stelt

net Jongmensch,

met veel lust en aanleg tot studie, doch financieel hiertoe niet het minst in staat, in de gelegenheid zich te bekwamen tot Dienaar des Woords? Brieven onder letter B. bur. v.d. blad.

De RECTOR-MAGNIFICUS der

Vrije Universiteit

brengt door dezen ter kennis van belanghebbenden:

dat de lessen voor het studiejaar 1918/1919 door den Professor Dr. L. BOUMAN geopend zullen worden D.V. WOENSDAG 18 SEPT. a. s., des namiddags 3 uur,

dat hij overeenkomstig art. 39 Regl. V.U. ter inschrijving van studenten zitting zal houden in het gebouw der Universiteit D. V. WOENSDAG 18 SEPT. a. s. des voormiddags 10 uur,

dat thans ook de gelegenheid is open-gesteld, om ingeschreven te worden voor de studie der Nederlandsche taal en der Geschiedenis,

dat gedurende de inschrijving het gebouw der Universiteit voor niet-inwoonende studenten gesloten zal zijn.

F. W. GROSHUDE,

h. t. Rector Magnificus.

De Algemeene Vergadering

der Vereniging tot Chr. Verzorging van Zenuwlijders in Nederland, zal D.V. gehouden worden te ZEIST op Donderdag 10 October e.k.

Voorstellen voor die vergadering kunnen ingedragen worden bij den Secretaris

A. VAN ANDEL.

Hilversum, Aug. 1918.

Geref. Kerk SPRANG.

UITGELOOT

Ns. 9. 31. 41. 46.

welke na toezending der Aandelen door ondergeteekende zullen uitbetaald worden.

H. BOTH, Penningmeester

adres BESOUJEN.

Mr. GROSHEIDE

ACCOUNTANT

(INSTITUUTSLID)

AMSTERDAM

(SINGEL 303, T. 1233 N.)

Vrije Universiteit te Amsterdam.

De Decaan der Litt. Fac. maakt bekend, dat het examen ter toelating tot de lessen der Universiteit bedoeld in de regeling van de dispensatie der bepaling van art. 39 al. 1 Regl. V. U. (Admissie-Examen), D. V. zal plaats hebben op Donderdag 19 September e.k. en volgende dagen.

Herinnerd wordt dat door dit examen geen toegang verkregen wordt tot eenig examen behalve in de faculteit der Godgeleerdheid.

Aangifte schriftelijk bij den pedel der Universiteit, Keizersgracht 162, vóór 17 Sept. e.k.

R. H. WOLTJER,

Decaan der Litt. fac. V. U.

Bureau tot Publiciteit van Wetenschappelijk Nieuws

KEIZERSGRACHT 153

AMSTERDAM

CURATORIU:

Mr. A. W. JACOMETTI,

Oud-Advocaat in Ned.-Indie.

H. J. CALKOE, Buitengew. Lid

Ged. Staten, Burgemeester van Edam

en Schoolopziener.

J. GERRITS,

Oud-Resident van Ternate.

Afd. SCHRIFTELIJKE CURSUSSEN

Onder leiding van 80 bekende loorkrachten onder wie Joh. Bouman, Directeur Handels-school, Mr. Dr. J. Wackie Eljsten, Jhr. Jan Folth, Dr. A. A. Fokker, Dr. A. J. M. Garjeanne, P. H. van Bestel, Prof. W. C. de Graaf, Dr. J. M. Hoogvliet, Dr. C. Huisman, accountant, en andere mannen van naam (20 leeraars H.B.S., 7 Mrs. in de Rechten, 7 ingenieurs, 6 accountants, 3 artsen, enz.), worden door ons georganiseerd meer dan 400 schriftelijke cursussen, o.m. in:

BOEKHOUDEN

HANDELSRECHT.

ADMINISTRATIE

BEDRIJFSLEER

STENOGRAPHIE

16 TALEN

WISKUNDE

WERKTUIGKUNDE

TEKENEN

BOUWKUNDE

ALG. ONTWIKK.

STUDIETECHNIEK

STAATS-

WETENSCHAPPEN

JOURNALISTIEK

KUNST

HANDSCHRIFT-

VERBETERING

Opleiding voor ALLE examens, ALLE ambten en beroepen, ALLE acten L. O. en M. O., ALLE practijkdiploma's, Staatsexamen, Notariaat, Mr. in de Rechten, Gemeente-Administratie, Actuaris, Accountant, Onderwijzer, Bouwkundig Opzichter en -Teekenaar, Opzichter Waterstaat, Bedrijfsleider, Secretaris-Redacteur enz. enz.

Cursussen voor beginners en meergevorderden. — Aangename methode. — Persoonlijk contact tusschen doocent en cursist. — Uitstekende correctie (collectief en individueel). — Billijke conditie (minvermogenden kunnen van onze afdeling Studiefonds profiteren). — Goede resultaten (90 pCt. slaagt). — Speciale afdeling Adviezen inzake Beroepskeuze.

Nieuw: Cursus ter opleiding tot

Ambtenaar bij het Distributiewezen.

Vraagt voor nadere inlichtingen de interessante

gratis-brochure.

f1,47⁵ ZIONS LIEDEREN f1,47⁵

Een wonder op de Boekenmarkt! Wij verkoopen uit voor f1,47⁵ de groote, beroemde Bundel ZIONS LIEDEREN. Voor het Huisgezin. Voor Zondagscholen. Voor Chr. Vergaderingen, Feesten enz. Inhoud: 232 Liederen, vierstemmig gezet, voor Orgel en Zang. In fraaien prachtband, 346 bladzijden.

Door aankoop van een groote partij, kunnen wij dit Prachtwerk thans ONDER IEDERS BEREIK brengen. Nu is de prijs voor NIEMAND meer een bezwaar. 'n Kleine bloemlezing uit den inhoud: De juichende Kinderschaar. — Op Golgotha's heuvel. — Witter dan sneeuw. — Veilig in Jezus' armen. — Christus is verzezen. — De Trooster. — Jezus van Nazareth gaat voorbij. — Kloppend, kloppend, wie is daar? — Bijna bewogen. — Zendingssied. — De Dag des Heeren. — Daniëls bende. — Waarheen, Pelgrims? — De Hemelstad. — Op weg naar Huis. — Kinderen in den Hemel. — Het gindsche strand. — Wij scheiden, maar niet voor eeuwig. — Het Morgenland. — Blaast de Bazuin op Indie's kust. — Hoe lieflijk zijn op de bergen, enz. enz. enz. Te veel om op te noemen. Oude bekenden en nieuwe liederen. Liederen voor elke gelegenheid. Een onuitputtelijke bundel. Treffende woorden, heerlijke muziek. Een Juweeltje! Deze groote bundel, 346 bladzijden in fraaien prachtband, inhoud 232 nummers TIJDRIJK voor f1,47⁵. In ieder huis waar een orgel is, in ieder huis waar gezongen wordt, behoort deze bundel.

Twee premien gratis, om den uitverkoop te bespoedigen:

1e. Herinnering aan ons Vorstenhuis, door J. KNOPPERS. Fraai geïllustreerd, vol verhalen en anedoten. Luxe uitgaaf, bijna 100 bladz.

2e. Voor Vrijheid en Recht, Prachtverhaal van L. PENNING, met keurige platen, 190 bladz., in geïllustreerde Prachtband. 'n Boek uit den Wereldoorlog, tijdens de beroerten van 1914. Inhoud o.a.: Op het eenzame kopje, Liefde en Rouw, De gapende kloof, Beijer sterft voor zijn volk, De nachtelijke rit, Schaduwen des Doods, enz. 'n Heel mooi verhaal.

DE DRIE PRACHTWERKEN dus te zamen voor f1,47⁵. Is dat niet 'n wonder in dezen tijd? Wie er niet gebruik van maakt zal er later spijt van hebben. Franco zending na ontvangst van postwissel à f1,47⁵, waarop staat: »Voor aanbod Zionsliederen«.

J. W. BOEIJENGA & ZOON. - UITGEVERS - SNEEK.

De Groninger Brandwaarborg - Maatschappij.

HOOFDKANTOOR

GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen, alsmede voor leden van »Patrimonium«.

PIANO'S

waaronder nog in dezelfde soliede uitvoering van vroeger (dus niet voorzien van »Ersatz«-materialen)

in ruime keuze, in diverse houtkleuren.

Door veelvuldig inruilen en verhuuren op groote schaal komen wij meermalen in de gelegenheid van

2e handsche

zeer voordelige aanbiedingen te doen.

Bezichtig onze magazijnen! Bij aankoop vergoeding van spoorkosten.

Levering franco. Afdruide garantie. Desgewenscht gemakkelijke betaling.

Zeer aantrekkelijke voorwaarden voor huren en aankoop uit huur, waarbij betaalde huurgelden worden gerestitueerd. Honderden attesten ter inzage.

Firma D. ANSINGH & Co.,

Teleph. Nr. 1. ZWOLLE. Oppgericht 1875.

Magazijnen: Diezerstraat, Melkmarkt en Papenstraat.

REPAREREN - STEMMEN - VERHUUR - INRUILEN - INKOOPEN.

SIMOONS & Co.,

Commissionairs in Effecten.

AMSTERDAM, Gravenstraat 4.

BAARN, Krugerlaan 5.

Vroeger f32.- nu f21.-.

Dr. H. BAVINCK, Gereformeerde Dogmaticus de nieuwste druk 4 deelen 2845 bladz. prachtige uitgaaf in 4 linnen banden. Nieuw nu voor f 21. Franco verkrijgbaar bij J. WRISTERS, Minrebroederstraat 13 te Utrecht.

WANDELWAGENTJES TE HUUR.

G. J. WOUDE,

Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden

Oranjewoud (Fr.).